

delavski razred, ko zastopajo delavski stan. Boj, ki ga napovedujejo drugim stanovom, imenujejo razredni boj. V tem boju nastopajo zoper one, ki jim dejansko dajejo zaslužek in sicer vedno le v bojnem razpoloženju. Za podjetja, kjer je delavstvo uslužbeno, je treba kapitala. Zato oni, ki oznanjajo razredni boj, skrivajo ta svoj boj pod lepši naslov, češ, da se borijo zoper kapitalizem.

»Ali delavstvo te ljudi kaj poslušajo?« je vprašal župan.

»Seveda jim lepe besede ugajajo. Ni čuda, da se delavstvo da preslepiti vsem mogočim obljubam socialističnih voditeljev. Toda jasno je kot beli dan, da v naši državi ne bo zmagal delavec, ako se začne boj stanu proti stanu, ker je v državi le komaj nekaj odstotkov delavcev — drugo pa so kmetje. Nasprotno sem prepričan, da bo tem slabše za delavce, čim bolj bodo povdarjali socialistično bojno stališče. To se je že zdaj pokazalo. Ali se ni recimo železničarjem svoj čas dobro godilo. Tedaj smo bili železničarji složni in smo uživali prijateljstvo pri drugih stanovih. Potem pa so prišli socialistični hujskači in so zvalili železničarske delavce v — socialistično stranko. Socialist Petejan je ravno po mariborskih železničarjih postal narodni poslanec. In sedaj so postali tudi drugi pozorni in so dejali: Tako torej, boj hočete in ne prijateljstva? In kaj se godi? Socialisti so izvolili svojega delavskega poslanca, ker so upali, da si bodo s tem res kaj zboljšali. Zdaj imajo svojega poslanca. Toda dejstvo je, da se delavcem, posebno še železničarjem, nikdar ni tako slabo godilo, kakor ravno zdaj, ko imajo svojega lastnega socialističnega poslanca. Dokler niso imeli svojega poslanca, so se upravičeno sklicevali na SLS. Zdaj pa imajo svojega poslanca, pa zahtevajo od SLS, da jim pomaga. Petejan naj jim pomaga!«

Gospodar je posegel v razgovor: »Toda SLS vkljub tej zaslepljenosti delavstva ne nastopa zoper delavstvo, ampak ravno naša stranka stoji na braniku tudi delavskih pravic. Sploh vse, kar delavci imajo pravic po obstoječih zakonih, jih je priborila SLS, ki je te zakone spravila skozi!«

»Prav praviš«, je nadaljeval železničar. »To je ravno ona tretja pot in sicer najboljša, edino sigurna pot, da pride delavstvo v naši državi do vseh svojih pravic, do človeku dostojnega življenja. Opusti naj stanovsko bojno načelo, opusti naj socialistično gonjo zoper druge stanovne. Kaj ali niso vsi stanovi le delovni stanovi? Ali ni kmet — delavec? Ali ni obrtnik — delavec? Ali ni trgovec, uradnik, vsak, ki vrši svoje stanovske dolžnosti — tudi delavec? Delovno ljudstvo — to je ona velika masa, ki mora biti skupaj organizirana. Taka skupna organizacija vseh stanov je SLS. To je res stranka slovenskega ljudstva. Ta stranka ne dopušča, da bi se en stan na korist drugega izkoriščal, ta stranka

ne dopušča, da bi en stan nad vsemi drugimi komandiral. Tudi ne gre v tej stranki za zmago večine nad — manjšino, ampak le za zmago pravice nad vsemi! To naj delavstvo čimpreje spregleda, pa naj najde edino pravo pot do svojih pravic potem sodelovanja z drugimi stanovi v SLS.«

»Pa se nekaj »čisti« med socialisti, je pripomnil šaljivec in pomežiknil z očmi.

»Je nekaj, ja! Socialistični voditelji niso z mariborskim Petejanem prav nič zadovoljni, pa so ga — la stranke izključili. Pa tudi doma v Mariboru se zelo dajejo med seboj. Star socialistični vodja Bahun nastopa zoper socialistične hišne posestnike, Petejana in Favaja, pa tudi zoper buržujškega učitelja Grčarja, ki ga je javno nazval, da je — politična kuharica. V veliki srbitosti se Eržen objema v politični lju-

bezni z dr. Reismanom, kar zopet ni vseč nekdanjim starim borcem za delavstvo. Ravno tako čudno gledajo delavci na »socialističnim avtomobilom št. 68«, v katerem se vozi zelo nobel socialist Oslak. Delavci vidijo, da so njihovi ljudje pač le toliko časa bojevit, dokler zase ne izvojujejo ugodnega življenja, potem pa se za delavstvo ne brigajo več. Ta zgled sta dala oba Kristana in drugi grede za njima!«

»Je že tako«, je končal razgovor šaljivec. »Socialistični voditelji morajo delavstvo z rdečo barvo oslepiti in jih zvaliti na stran pot, da imajo potem prostor in sebe poženejo naprej. Delavstvo pa se med tem navdušuje za svojo — rdečo barvo! Mu bo treba enkrat prleškega »ptiča« pokazati, da bo delavstvo spoznalo, kako ga socialistična stranka ponižuje s to rdečo farbarijo!«

POLITIKA

V NAŠI DRŽAVI.

Kralj in kraljica odpotovala v Pariz. V soboto popoldne sta odpotovala v Pariz N. V. kralj Aleksander in kraljica Marija. Potovanje je političnega značaja le v toliko, da se bode kralj tam informiral, kako gledajo na položaj v naši državi. Kraljeva oblast je prešla z odhodom kralja v tujino na ministrski svet pod predsedstvom dr. Korošca.

Kralj naj posreduje! To je sedaj dnevna zahteva opozicije. Navadno se kraljevega imena ne sme vleči v politično in strankarsko borbo. Toda Pribičeviću je danes že vsejedno, ko je vse zaigral, da dela tudi to. V Sisku se je izjavil za republikanizem, istočasno pa zahteval, da naj kralj posreduje.

Opozicija sama proti sebi! Član Pribičevićevega dela opozicije Grisono je javno v časopisu napadal sedanjo uničujočo in državo tako zelo škodljivo politiko Mačk Pribičevića. Seveda je to povzročilo hudo kri med radičevci, ki so napadli v svojih listih tudi Pribičevića. Saj se je vedelo, da dolgo ne bo šla skup ta čudna politična žlahta.

Če dnevnic ni . . . Poslanci dobivajo za svojo službo dnevnic. V poslovniku stoji zapisano, da morajo poslanci delati v skupščini, da dobijo dnevnic. Zdaj okrog prvega so se radičevci zopet oglašili v Beogradu — po dnevnic. Ali niso jih dobili. Predsednik Mihajlovič jim je povedal: »Pridite v skupščino, kakor je to po zakonu, pa jih dobite!« Prvi-jo, da bo zmagal — denar.

Občinske volitve v Bosni in Hercegovini so se sploh prvič izvršile. Tam do zdaj še niso bile organizirane občine. Še le naša vlada je tudi tem krajem dala možnost, da si po občinah volijo svoje občinske odbore in vodijo svoje občinske gospodarstvo. Pri teh volitvah se je pokazalo, da radičevska in pribičevićevska go-

nja ni nič zalegla. Veliko večino imajo Spahovci in radikali, radičevci le nekaj občin, Pribičević pa nič!

Narodna skupščina zboruje. Za 5. novembra je bila sklicana narodna skupščina. Na dnevnem redu so razni važni zakoni, nakar pride v razpravo že proračun.

Na obeh straneh — prehudil! Ker radičevci le ne odnehajo s svojo gonjo proti Beogradu in Srbom, so se tudi posamezniki v Beogradu začeli ostro izjavljati proti Zagrebu in Hrvatom. Tako je Nedeljkovič, ravnatelj poštne hranilnice, napisal hud članek v tem oziru proti Zagrebu, kar je seveda povzročilo hudo kri. Ker je Nedeljkovič državni uradnik, je prišel zaradi tega v disciplinarno preiskavo. Dr. Korošec, ki mora obe strani pomirjevati, ima zares težko delo!

Razprava zoper Puniša Račića se bo v kratkem začela. Za njo velja zelo veliko zanimanje vsepovsod.

*

V DRUGIH DRŽAVAH.

Rumunska vlada odstopila! Nenadoma je odstopila preteklo soboto celotna rumunska vlada. To je še posebno radi tega prišlo tako nepričakovano, ker bi imela dne 15. t. m. podpisati najeto posojilo. Vzrok, zakaj odstopa, je navedla, da je treba v težkem položaju države — vlado narodne sloge. Tam vodi opozicijo Manlu, ki je drzen in močen političar. Verjetno je, da bode on sestavil novo vlado.

Ne Madžarskem romajo v ječo! Zakaj? Tam je tekma za kraljevo krono. V tej tekmi je prišlo do prepira. Oni, ki so za Otona, so na skrivnem delovali z vlado proti onim, ki so za Albrehta Habsburžana. Škandalni pa niso še prav pojasnjeni, ker policija ne pove, katere odlične politike je že aretirala.

Grška odpira politikom — ječo! Tudi na Grškem so začeli opozicijo zapirati. Tako je moral v ječo bivši predsednik in diktator Grške general Pangalos.

Francoska vlada — odstopila. Na Francoskem je velik boj v narodni skupščini za to, ali se naj da katoliškimi redovom pravico se naseljevati ali ne. Poincare zahteva, da se to dovoli, socialisti pa so proti, ker so sploh proti katoliški Cerkvi. Spor je končal z odstopom celokupne vlade.

Amerika samo volil V Ameriki ni bilo zadnji čas nič drugega na dnevnem redu, kot volitve predsednika. Tam volitve niso tako enostavne kot pri nas in volilni boj se vrši z vso drugačno živahnostjo kot pri nas. Zanimiv je volilni zakon, po katerem se voli predsednika. Volilno pravico imajo moški in ženske, stari vsaj 21 let. Ti volijo posebne odposlance, ki pozneje sami volijo predsednika. Ti odposlanci kandidirajo v posameznih državicah, kateri dobi največ glasov, tisti zmagaja. Prava volitev

predsednika se bo vršila še le dne 12. januarja, ali odločila pa se je dne 7. novembra. Najresnejša kandidata sta Hoover in katolik Schmidt.

Rusija kupuje ladje. Pravi, da jih potrebuje za trgovino. Vendar pa so vmes tudi vojne ladje. Oboroževanje Rusije zelo napreduje, kar sicer ni bilo v programu boljševikov, toda sedaj so tudi oni že — buržujski državniki.

Svetovna zveza za mir, ki je napovedala, da bi dne 11. nov. ob 11. uri ves svet se spomnil grozot svetovne vojne, ni uspela v svojih načrtih. Države, posebno one, ki so zmagale v svetovni vojni, niso bile za tako proslavo. Edini, ki se z vso resnostjo zopet postavil za svetovni mir, je bil rimski papež, ki pravi, da naj katoličani širom sveta podvzamejo delo za svetovni mir.

pa še več zla kakor živa beseda povzroči, posebno še v naših časih pisana in tiskana. Slabo, dvomljivo berilo je danes eno najgroznejših pripomočkov, s katerim tema seje v srca ljudi svojo temno seme. Zato pa starši, ki hočejo svojega otroka obvarovati kvarnega vpliva, skrbno pazijo, da ne dobijo otroci v roke nikdar berila, ki bi bilo za nje seme slabega. Bodí še tudi omenjeno, da posebno pri čitivu velja, da vse ni za vsakega. Kar je zrelemu odraščanemu človeku v pouk in zdravilo, je nežnemu otroku pa lahko strup.

Pazite na same sebe! Žalostno je, če starši sami sejejo v duše otrok seme slabega. Če bi starši otroke navajali k raznim neresničnostim, k sovraštvu in škodoželjnosti, k nečimernosti, k napuhu, če bi jih učili različnih nepoštenosti pri kupčiji in prodaji, bi bili to trenutki, ko bi padala slaba semena v duše otrok, a sejanci bi bili lastni starši. Velikokrat se imenuje take stvari za malenkosti, ki nič ne pomenijo, v resnici pa trpi pri tem duša otrokova škoda in Bog ve, kaj lahko zraste iz tega. Ti si otrokom božji namestniki, na katerem naj bi otrok videl nekaj božje veljave in svetosti, ki naj bi otroke učil služiti Bogu, kako napačno bi bilo, če bi se otroci od tebe učili prestopati božjo postavo. Ti naj bi imel do svojih otrok višjo, sveto ljubezen, ki na njihove duše misli, kako hudo bi bilo, če bi bil ti tisti, ki škoduje duši otrokovi. In pazi, da nehote ne postaneš za svojega otroka sejalec slabega! Pazi zato na svoje besede in svoje obnašanje! Otroci imajo vedno odprta ušesa in bistre oči. Če nisi pazljiv v svojem govorjenju in če nimaš v oblasti svojega obnašanja, lahko padajo iz tvojega življenja vsak dan v odprta srca otrok semena slabega.

Dragocene njive imaš izročene v varstvo, bodí njihov pazni čuvar!

Teden Kristusa Kralja. Na Dunaju kjer se zadnje čase kaže veliko sovražstvo proti krščanski veri, so hoteli pokazati prepričani katoličani prav posebno zvestobo napram veri in Cerkvi. Priredili so zato od 8. do 14. oktobra teden Kristusa Kralja. Vsak večer so poslušali govore, ki so povdarjali, kako naj Kristus v resnici postane kralj, kralj otrok, kralj mladih ljudi, kralj družin, kralj vsega človeškega življenja. Zadnji dan se je vršila tudi velika izvincerkvena slovesnost, ki se je je udeležilo nad 5000 ljudi, ki so slovesno prisegli zvestobo Kristusu Kralju. Da se kraljestvo Kristusovo še bolj utrdi v človeških srcih, se bodo meseca novembra in decembra v 110 cerkvah na Dunaju obhajali misijoni.

Delo katoličanov za pravo prosveto. Katoliško prosvetno društvo za Nemčijo otvoril dne 1. decembra t. l. visoko šolo za mlade kmete. Tečaj traja dva meseca in hoče udeležence seznaniti z vsem, kar posebno kmetski danes potrebuje. Taka vera ni nazad

ZA NEDELJO

Ko so ljudje spali...

Znana je prilika o pšenici in ljuljki. Oče, mati, ali se zavedata, da je ta prilika posebno za vaju, da vaju hoče opomniti na veliko dolžnost?

Njiva so duše vajinih otrok. Ko sta pustila otroke krstiti v imenu Očeta in Sina in Sv. Duha, sta storila za nje neizmerno veliko odločitev: izročila sta njihove duše Bogu, da bi on v njih deloval, da bi zrastle v njih božje življenje. V tem odločilnem trenutku je položil Bog v duše vajinih otrok svoja nebeška semena, seme vere, seme upanja in ljubezni. Ko so začeli otroci prihajati k pameti, je začela Cerkev polagati v njihove duše v imenu božjem seme božje besede, Bog je začel sejati v nje seme svojih navdihov in pod žar ki božje milosti naj bi zrastle in dozorela iz teh semen božja pšenica, naj bi vzrastlo pravo krščansko življenje, življenje kolikor mogoče brez teme greha, življenje polno dobrih del, ob smrti naj bi pa tisto življenje vzcvetelo v večno zveličanje.

A žalibog, da pade v te božje njive, na katerih naj bi rastle in dozorela božja pšenica, tolikokrat seme ljuljke, ki tako bohotno poganja in raste ter duši božjo pšenico in jo velikokrat čisto uduši. In kolikokrat se to zgodi takrat, ko ljudje spijo, kakor pravi prilika, ko spijo oni, ki naj bi bili prvi čuvarji božjih njiv, ker spijo in so brezskrbni starši. Zato pa hoče biti prilika o pšenici in ljuljki resen opomin staršem, jih hoče opomniti na veliko dolžnost, ki jo imajo starši do svojih otrok, jim hoče z vsem povdankom zaklicati: »Čujte in pazite!«

Pazite na nagnenja svojih otrok! Če gledaš svojega doraščajočega otroka in ti napačna ljubezen ne zastira jasnega pogleda, moraš priznati, da tvoj mali otrok nikakor ni samo mali angelček, temveč da je še marsikaj drugega v njem. Opaziš na njem razna slaba nagnenja, ki

hočejo z njim vred rasti, nagnenja k laži, k jezljivosti, k nečimernosti, k trmi, k sladkosnednosti, morebiti še k hujšim stvarim. To je žalostna dedščina, ki jo dobi na življensko pot vsak človek, dedščina, ki teče iz daljnega, temnega studenca, iz prvega greha, ki se je zgodil tukaj na zemlji. To je seme ljuljke, seme slabega, ki vsekako samo vzklije v srcu otrokovem in iz katerega tolikokrat zraste in dozori silno žalostna žetev, žetev najsilnejših strasti in najtemnejših grehov, žetev, ki je tolikokrat tako usodna za to življenje in za večnost. Velika naloga staršev je, da skrbno pazijo, kaka nagnenja se javljajo pri njihovem otroku in da skušajo ta nagnenja iztrebiti iz duše otrokove z vso resnostjo in doslednostjo. Žalibog, da je danes pri starših velikokrat mišljenje, da se mora otroku vse pustiti, da mora otrok imeti svoje veselje. Le privošči otroku veliko veselja, svetlega in čistega, nikar pa ne misli, da izkazuješ otroku dobroto, če mu pustiš njegova slaba nagnenja! Kolikokrat je tako slabo nagnenje, ki so ga pustili starši v duši otrokovi rasti, krivo, da je otrok nesrečen celo življenje, da bo otrok nesrečen še v večnosti. Kako bi bil otrok hvaležen, če bi ga ne bili starši prepustili tako lahko mišljeno tej temni oblasti in tem žalostnim verigam!

Pazite, da temno seme v srca vaših otrok ne pade od zunaj! Dejstvo je, da postane mlad človek pokvarjen največ po drugih. Pazite zato, koga imate pri starših, s kom se igrate, s kom hodijo v šolo, s kom so na paši! Glejte strogo na to, da vaši otroci s pokvarjenimi in sumljivimi ljudmi niti trenutek niso skupaj! Kolikokrat zadostuje ena iskra, da pogori cela vas in kolikokrat je za mladega človeka ena beseda, ena minuta usodepolna! Res je, da otroka ne moreš imeti pripetega, da ne moreš vedno zabraniti, da ne bi prišel skupaj z drugimi, tudi slabimi, pa skrbna pazljivost vse eno zabrani veliko hudega in ti si se rešil težke odgovornosti. Skoro toliko, včasih